

Suomen Fyysikkoseura ry
TOIMINTAKERTOMUS 1.1. – 31.12.2006

Hallitus ja toimihenkilöt

Hallitus

professori	Keijo Hämäläinen pj.	HY
professori	Kalle-Antti Suominen vpj.	TuY
professori	Matti Alatalo	LTY
professori	Esko Kauppinen	TKK
dosentti	Mikko Saarela	OY
professori	Jussi Timonen	JY
professori	Mika Valden	TTY
johtaja (dosentti)	Juha Ylä-Jääski	Teknologioteollisuus ry

Pääsihteeri

VTM Ella Hänninen

Hallitus kokoontui toimintakauden aikana viisi kertaa. Hallituksen kokouksen pöytäkirjat ovat luettavissa seuran kotisivuilla.

Jäsenet

Seuran jäsenrekisterissä oli toimintavuoden alussa 994 henkilöjäsentä. Toimintavuoden aikana seuraan liittyi 51 varsinaista ja 5 nuorta jäsentä. Toimintavuoden aikana poistettiin tai erosi yhteensä 57 jäsentä. Fyysikkoseurassa on toimintavuoden lopussa 993 henkilöjäsentä. Heistä on nuoria 36, varsinaisia 954 ja kunniajäsenenä Pertti Lipas, Pekka Jauho, Gunnar Graeffe († 11.7.2006).

Yhteisöjäsenenä seuraan kuuluvat Suomen Matemaatikko-, Fyysikko- ja Tietojenkäsittelytieteilijäliitto (SMFL) ry ja Suomen Fysiikanopiskelijat ry sekä kannatusjäsenenä Teollisuuden Voima Oy.

Toimintaperiaatteet

Seura on tänä toimintakautenaan toimintaperiaatteidensa mukaisesti tukenut ja edistänyt fysiikan tutkimusta, opetusta ja harrastusta sekä harjoittanut tätä toimintaa edistävää tiedottamista maassamme. Lisäksi seura on antanut pyydettyä esityksiä, lausuntoja ja selvityksiä seuran tavoitteita tukeviin tehtäviin ja käyttötarkoituksiin sekä on ylläpitänyt suhteita alan kansainvälisiin sisar- ja kattojärjestöihin.

Kokoukset ja tapahtumat

Fysiikan päivät 2006

40. Fysiikan päivät järjestettiin Tampere-talossa, Tampereella 9.–11.3.2006. Ohjelmatoimikunnan puheenjohtajana toimi prof. Martti Kauranen ja järjestelytoimikunnan puheenjohtaja oli prof. Tapio Rantala.

Päiville osallistui 403 osanottajaa. Päivät avasi seuran puheenjohtaja Keijo Hämäläinen ja Avajaisissa puhuivat Tekesin ylijohdaja Martti af Heurlin ja Tampereen teknillisen

yliopiston vararehtori Tuomo Tiainen. Päivien ohjelma koostui yleisesitelmistä, rinnakkaisistuntoesitelmistä, posterinäyttelystä, vuosikokouksesta, jaostojen kokouksista sekä laite- ja kirjanäyttelystä. Lisäksi päivien ohjelmaan kuului torstaina Tampereen kaupungin vastaanotto ja perjantaina iltajuhla Museokeskus Vapriikissa. Yleisistunnoissa pidettiin 8 kutsuttua esitelmää. Rinnakkaisistuntoja pidettiin 15, joissa kussakin oli useita esitelmiä. Posterisittelyjä pidettiin sekä torstaina että perjantaina. Vuosikokous oli perjantaina 10.3.2006. Puheenjohtajana toimi prof. Juhani Keinonen. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Fysiikan outreach –toiminta

Fysiikan vuoden (WYP2005) aikana järjestettiin useita fysiikkaa popularisoivia tapahtumia, joiden pohjalta saadun kokemuksen perusteella vastaavaa toimintaa on jatkettu vuoden 2006 aikana. Kooste fysiikan vuoden tapahtumista on julkaistu fyysikkoseuran kotisivujen uudessa osoitteessa <http://www.fyysikkoseura.fi/wyp2005>. Merkittävin tapahtuma vuonna 2006 oli ”Fyssaa kauppakeskuksessa –tapahtuma”. Tämä fysiikan ilmiöitä kaikenikäiselle esitellyt tapahtuma pidettiin 21.10.2006 Sellon kauppakeskuksessa Espoossa. Projektista vastasi Ilkka Hendolin Helsingin yliopiston fysikaalisten tieteiden laitokselta ja mukana oli 10 fysiikan opiskelijaa. Tapahtumassa oli demonstraatioita esityslavalla, itse tehtäviä demonstraatioita sekä päivystävä professori. Päivän aikana tavoitettiin tuhansia vierailijoita ja tapahtuma sai erittäin paljon julkista näkyvyyttä ja kiitosta yleisöltä.

Tukeminen ja avustukset

Seura tuki pienellä rahallisella avustuksella Oulun fyysikkokerhoa ja Suomen Fysiikanopiskelijoita. Seura myönsi Oulun fyysikkokerholle 20 kappaletta Fysiikan Kustannus Oy:n kirjaa ”Minne menet maailmankaikkeus?” lahjoitettavaksi Oulun seudun lukioihin fysiikan ja Fyysikkoseuran toiminnan tunnetuksi tekemiseksi.

Seura palkitsi Fysiikan päivillä Tampereella parhaasta suullisesta esityksestä Kaisa Kiskon ja parhaasta posterisityksestä Juha Jäykän.

Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Arkhimedes

Seuran yhdessä Suomen Matemaattisen yhdistyksen ja Fysikersamfundet i Finland -yhdistyksen kanssa julkaisema Arkhimedes-aikakauslehti ilmestyi toimikauden aikana kuusi kertaa. Lehden painosmäärä oli 1800.

Lehden päätoimittajana toimii vuoden 2005 alusta alkaen prof. Hannu Koskinen. Seuran edustajina lehden valtuuskunnassa ovat prof. Helena Aksela, prof. Keijo Hämäläinen ja prof. Katri Huitu. Toimituskunnassa toimi prof. Kalle-Antti Suominen. Lehden toimitussihteerinä ja taittajana on toiminut seuran pääsihteeri Ella Hänninen.

Physica Scripta

Seura jatkoi yhdessä Fysikersamfundet i Finlandin ja muiden pohjoismaisten fyysikkoseurojen kanssa Physica Scripta -lehden julkaisemista. Sen johtokunnassa Suomen fyysikkoseuroja edustavat prof. Matti Manninen ja varajäsenenä sekä toimituskunnassa prof. Risto Nieminen. Toiminta ei aiheuta seuralle taloudellisia kustannuksia.

Europhysics Letters

Suomen Fyysikkoseura on osakkaana Europhysics Lettersissä yhdessä muiden eurooppalaisten fyysikkoseurojen kanssa. Toiminta tuotti vuonna 2006 seuralle 624 euron voiton.

Europhysics News

Vuoden 1995 alusta kaikki Suomen Fyysikkoseuran jäsenet ovat saaneet jäsenetuna myös European Physical Societyn jäsenlehden, Europhysics Newsin. Lehti ilmestyi vuoden 2006 aikana kuusi kertaa.

New Journal of Physics

Suomen Fyysikkoseura on lehden liitännäisjäsen. Seuran jäsenistä toimituskunnassa toimii prof. Markus Pessa.

WWW-sivut

Fyysikkoseuran kotisivut ovat sijainneet TSV:n palvelimella. Sivuja on ylläpitänyt seuran pääsihteeri. Sivustoilla löytyvät seuran perus- ja yhteystiedot, fysiikka-aiheisia Internet-osoitteita ja ajankohtaisia tiedotteita.

SFS Fysiikan Kustannus Oy

Fysiikan Kustannus OY on seuran omistama kustannusyhtiö. Vuonna 2006 yhtiöllä ei ollut julkaisu-toimintaa. Fysiikan Kustannus jatkaa yhteydenpitoa Tiedekustantajien liittoon, jonka tarkoituksena on valvoa pienten tieteellisten kustantajien etuja, lujittaa tieteellisten julkaisujen asemaa ja edistää liiton jäsenten välistä yhteistyötä.

Kansallinen toiminta

Paikallisosastot

- Jyväskylän fyysikkokerho ry, pj. H. Häkkinen
- Kuopion fyysikkokilta ry, pj. P. Vauhkonen
- Oulun fyysikkokerho ry, pj. M. Saarela
- Turun fyysikkokerho – Åbo Fysikerklubb ry, pj. V. Viljanen

Jaostot

- Fysiikan opetuksen jaosto, pj. Jukka Maalampi
- HiukkASFysiikan jaosto, pj. Kenneth Österberg
- Kiihdytinfysiikan jaosto, pj. K. Helariutta
- Laskennallisen fysiikan jaosto, pj. K. Nordlund
- Lääketieteellisen fysiikan jaosto, pj. J. Perkiö
- Synkrotronisäteilyjaos, pj. S. Manninen
- Teollisuusfysiikan jaosto
- Tähtitieteen ja avaruustutkimuksen jaosto, pj. J. Huovelin

Muu kansallinen toiminta

Suomen Fyysikkoseura on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsen. Valtuuskunnan hallituksessa varapuheenjohtajana toimii seuran edustajana prof. Juhani Keinonen, jonka henkilökohtaisena varajäsenenä on dos. Niklas Meinander.

Suomen Fyysikkoseura on Sanastokeskus TSK:n jäsen. Seuran yhteyshenkilönä on pääsihteeri.

Suomen Akatemian luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnassa toimi vuonna 2006 prof. Timo Jääskeläinen.

Prof. Risto Nieminen on Valtion tiede- ja teknologianeuvoston jäsen 1.3.2005–29.2.2008.

Suomen fyysikkoseura osallistui yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen kanssa Selim Lemström –elämäkerran toimittamiseen ja julkaisemiseen.

Kansainvälinen toiminta

EPS

Seura on osallistunut European Physical Society:n (EPS) toimintaan sen johtokunnassa (Council), työvaliokunnassa (Executive Committee), jaostoissa ja toimeenpaneivissa komiteoissa (Action Committee).

Council

Councilin kokoukseen Mulhousessa 3/2006 osallistui seuran äänivaltaisena edustajana puheenjohtaja Keijo Hämäläinen.

Kokoukset

EPS Forum on Physics and Society –kokouksessa (Graz, Itävalta, 19.–22.4.2006) seuran edustajana oli prof. Risto Nieminen.

EPS:n European Publishing Platform –kokouksessa Pariisissa 17.11.2006 seuran edustajana oli prof. Kalle-Antti Suominen.

Executive Committee

EC:n jäsenenä toimi seuran jäsen prof. Paul Hoyer 3/2006 asti ja siitä alkaen prof. Keijo Hämäläinen.

SFS:n edustajat EPS:n jaostoissa:

High Energy and Particle Physics	prof. Jorma Tuominiemi
History of Physics Group	prof. (emer.) Peter Holmberg

SFS:n edustajat toimeenpaneivissa komiteoissa:

Applied Physics and Physics in Industry	prof. Markus Pessa
Mobility Committee	dos. Jouni Niskanen
Publications and Scientific Communication	dos. Claus Montonen (pj.)

Yhteistyöelimet

Suomen naisfyysikot –ryhmä

Vuonna 2006 perustettu työryhmä toimii yhteistyöelimenä EPS:n Nordic network of Women in Physics:iin (NorWiP, <http://norwip.org/>). Työryhmän puheenjohtajana toimii prof. Katri Huitu ja Norwipin johtokunnassa Suomea edustaa prof. Ritva Serimaa.

Energiatyöryhmä

Suomen fyysikkoseura perusti Energiatyöryhmän, jolla on yhteydet EPS:n. Energiatyöryhmän puheenjohtajana toimii prof. Juhani Keinonen.

IUPAP

Suomen Fyysikkoseuran hallitus on toiminut Suomen fysiikan kansallisena komiteana ja hoitanut yhteyksiä International Union of Pure and Applied Physicsiin. Edellinen, 25. yleiskokous järjestettiin vuonna 2005 Etelä-Afrikassa (Cape Town 26.–28.10.). Fyysikkoseuraa edusti äänivaltaisena jäsenenä puheenjohtaja Keijo Hämäläinen. Yleiskokouksessa valittiin IUPAP:n jaostojen jäsenet. Suomi sai edustajan neljään jaostoon:

C.02 Commission on Symbols, Units, Nomenclature, Atomic Masses & Fundamental Constants, Juha Äystö (2005–08)

C.05 Low Temperature Physics, Mikko Paalanen, puheenjohtaja (2005–08)

C.12 Nuclear Physics, Dan-Olof Riska (2003–08)

C.18 Mathematical Physics, Antti Kupiainen, sihteeri (2005–08)

Seuraava yleiskokous järjestetään vuonna 2008.

EUPRO

Prof. Timo Jääskeläinen on European Union of Physics Research Organizationin Executive Groupin jäsen.

Talous

Seura saa pääasiallisen rahoituksen toimintaansa jäsenmaksutuloista. Jäsenmaksutuloja seuralle kertyi vuonna 2006 yhteensä noin 45000 €. Suurimmat menoerät kohdistuivat julkaisu- ja kustannustoimintaan, henkilöstökuluihin ja EPS:n jäsenmaksuun. Edellisten lisäksi WYP2005-hankeeseen on saatu merkittävää erillisrahoitusta pääsääntöisesti säätiöistä, joka budjetoitiin käytettäväksi tarkoitukseensa vuonna 2005 sekä Fysiikan Outreach –toimintaan vuosille 2006 ja 2007.

Seuran talous on tasapainossa, ja mikäli toiminta jatkuu nykyisessä muodossaan ei jäsenmaksujen korotuspaineita ole. Tilikauden taloudellinen tulos esitetään tilinpäätöksessä.